

Huvudman

Malmö kommun
gyvux@malmö.se

Ärendet

Tillsyn av yrkesföretagsutbildning inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå vid Agnesfrids gymnasium Vuxenutbildning i Malmö kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Malmö kommun att senast den **31 oktober 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande rektorsbeslut vid arbetsplatsförlagt lärande (apl). De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om huvudmannen inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Malmö kommun ska vidta följande åtgärder

Genomförande och omfattning av utbildningens vissa andra delar

Beslut om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser fattas av rektor

1. Se till att rektor, i samråd med aktuell arbetsplats, fattar beslut om vilka hela eller delar av kurser i utbildningen som ska förläggas till arbetsplats. Beslutet ska fattas innan det arbetsplatsförlagda lärandet påbörjas och ska dokumenteras. Inkom med de beslut som fattats under perioden *3 juli – 20 oktober 2023*. (2 kap. 26-27 §§ förordningen om vuxenutbildning)

2. För det fall rektor uppdrar åt någon annan att utföra uppgiften i punkten 1 ovan ska beslut om delegation fattas. En eventuell delegation måste avse en eller flera specifikt utpekade personer som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fatta beslutet. Om delegation används, inkom med en redovisning av vem som ska fullgöra uppgiften. (2 kap. 10 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser genomförande av körmomenten.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2022:10983) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har inom ramen för en tematisk tillsyn av yrkesförarutbildning för tung lastbil och släp inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå¹ inlett en tillsyn av Agnesfrids gymnasium i Malmö kommun.

Det är huvudmannen för utbildningen, Malmö kommun, som är ytterst ansvarig för utbildningen och att eleverna får den utbildning de har rätt till.

Syftet med denna tillsyn är att kontrollera om valda delar av yrkesförarutbildningen ger eleverna möjlighet att nå kompetenskraven på nationell nivå för yrkesförare med tung lastbil med släp.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om körmomenten² samt vissa andra delar³ av utbildningen genomförs enligt ämnenas syfte, kursernas centrala innehåll och författningarnas krav i övrigt.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, rektorn och företrädare för utbildningsanordnaren samt verksamhetsbesök den 28 och den 29 mars

¹ I yrkesförarutbildning för tung lastbil och släp ingår följande fyra kurser; Yrkestrafik – vux 300 poäng, Godstrafik 200 poäng, Godshantering – vux 100 poäng samt Fordonskombinationer – godstransporter, 200 poäng.

² Körmoment används i detta beslut som ett samlingsbegrepp för begreppen körning, manövrering, övningskörning och körträning, vilka är de begrepp som används i författningarna. Körträning är mer yrkesinriktad och avancerad jämfört med övningskörning för en körkortsbehörighet.

³ För att avgränsa den tematiska tillsynens omfattning begränsas den till sådant innehåll som har koppling till säkerhet i trafiken och vid lastning utifrån riskerna för skada för människor, miljö och ekonomi.

2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat förteckning av maskiner, truckar, lastbilar och släpfordon. Vidare har elevdokumentation och utbildningsplan inhämtats. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

I samband med tillsynen har signal lämnats till Arbetsmiljöverket om att elever ibland får köra med tung lastbil och fordonskombination utan visuell uppsikt av lärare på körgården.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Genomförande och omfattning av utbildningens vissa andra delar

Beslut om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser fattas av rektor

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid inledande intervju med rektor säger hen att det inte finns ett skriftligt beslut om vilka delar av yrkesförutbildningen som ska förläggas till apl. Vidare förtydligar rektor att det finns en matris om vad som är lämpligt att genomföra på apl där handledaren dokumenterar vad eleven gjort så de kan följa upp elevens lärande och att det inte finns något skriftligt beslut utöver matrisen. Rektorn säger att det inte finns en skriftlig eller muntlig delegation av rektors beslut om apl.

Efter avslutat verksamhetsbesök av Skolinspektionen och avstämning med rektorn tillägger hen att i arbetet som yrkeslärare ingår det att hantera apl och de delar av utbildningen som ingår där. På yrkesförutbildningen är det två lärare som anskaffar, riskbedömer och följer upp elevernas lärande på apl. Vad gäller arbetsmiljöansvar och fördelning av arbetsuppgifter är detta formellt delegerat till skolansintendent som i sin tur hanterar skolans arbetsmiljögrupp, där vuxenutbildningen ingår. Här hanteras riskbedömningar av moment kring till exempel apl.

Lärarna bekräftar i intervju att det inte finns någon skriftlig eller muntlig delegation av beslut om apl, men att det finns en apl-samordnare samt en matris som är framtagen med rektor för tio år sedan. Sedan är det apl-platsen som styr vad eleven får göra under sin praktik.

Eleverna säger i intervju att de inte visste vilka moment de skulle få göra på sin apl. Vi vet inriktningen, sopbil till exempel, men det beror på företaget, förtydligar en elev.

Rättslig reglering

Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid förskole- eller skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som avses i första stycket, om inte annat anges. (2 kap 10 § skollagen).

Med arbetsplatsförlagt lärande avses lärande i en utbildning som genomförs på en eller flera arbetsplatser utanför skolan. (2 kap. 26 § VuxF)

Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för arbetsplatsförlagt lärande och att lärandet uppfyller de krav som ställs på utbildningen. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser. (2 kap. 27 § VuxF)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i verksamhetens genomförande av apl. Av utredningen framgår att rektorn inte fattat något beslut om vilka kurser eller delar av kurser som ska förläggas till arbetsplatser, trots att apl ingår i utbildningen. Inte heller har rektorn gett i uppdrag till någon annan särskilt utpekad person att fatta detta beslut. Det är istället arbetsplatserna, utifrån de uppdrag de har och efter visst samråd med lärarna, som bestämmer vilka uppgifter eleverna ska få genomföra under apl.

Att moment i undervisningen genomförs antingen helt på elevens apl-plats eller både i skolan och på apl-platsen innebär att moment av en kurs eller en hel kurs förläggs till apl. När moment förläggs till apl behöver rektorn antingen fatta beslut om vilka moment, hela eller delar av en kurs, som ska förläggas till apl. Alternativt fatta ett beslut om en delegation där det tydligt framgår vem som delegerats att fatta beslut om vilka kurser eller vilka delar av kurserna som ska genomföras som ett arbetsplatsförlagt lärande.

Områden utan konstaterade brister

Genomförande av körmomenten

Av intervjuer med elever, lärare och rektor framgår det sätt på vilket eleverna ges möjlighet att genomföra olika körmoment med olika fordonstyper. Det framgår av verksamhetsbesök och intervjuer vilka fordonstyper eleverna ges tillgång till. Huvudmannens dokumentation visar hur körmoment planeras. Eleverna och lärarna beskriver hur dessa körmoment genomförs eller planeras att genomföras samt i vilken omfattning de olika delarna ingått eller är planerade att ingå i utbildningen.

Av utredningen framkommer inte att Malmö kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller genomförande av körmomenten. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredare Christian Floer.

Utredare Fay Ekstrand har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Caroline Åberg medverkat.